

HAUKELAND AFASI SCREENING TEST

Screening ved moderate til lette afatiske vansker

Instruksjon og skåringsark

Benevning og formulering

Benevning av bilder med lavfrekvente ord

Materiell: 25 bilder

Fremgangsmåte: Bildene presenteres i relativt rask rekkefølge mens en spør «Hva er dette?»

Ved benevning av enkeltredskap ved verktøy/bestikk, still eventuelt oppfølgings spørsmål; «Hva er fellesbetegnelsen?»

Skåring: 1–0. Se godtatte responser i skåringsarket. Dialektvariasjoner godtas.

	Målord	Kommentarer	Skåre
1.	Malerpensel/pensel		
2.	Verktøy	Godtar benevning av alle tre enkeltredskapene	
3.	Bestikk	Spiseredskap. Godtar benevning av alle tre enkeltredskapene	
4.	Kleshenger		
5.	Binders		
6.	Garnnøste/nøste		
7.	Smokk		
8.	Klesklype		
9.	Fjær		
10.	Terninger		
11.	Kikkert		
12.	Parasoll		
13.	Flaggermus		
14.	Strykebrett		
15.	Blokkfløyte/fløyte		
16.	Kjevle		
17.	Skatoll		
18.	Dørhåndtak/-klinke		
19.	Pinsett		
20.	Badminton/fjærball		
21.	Indianer/-høvding		
22.	Igloo		
23.	Støpsel		
24.	Hestesko		
25.	Tastatur		

Samlet skåre: /25

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)

t = antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Benevning, lavfrekvente ord (t=25)	21 (84%)	25 (100%)	96%

De to testleddene støpsel og skatoll skilte seg ut i utprøving.

Normalspråklige blander støpsel og stikkontakt. 35/60 normalspråklige svarer stikkontakt.

8/60 normalspråklige svarer feil på skatoll. Kommode og skrivebord brukes i stedet.

Benevning etter beskrivelse

Fremgangsmåte: Bruk det som passer deg best: «Har du et ord for/hva kaller vi...?»

Presiser gjerne at det på enkelte spørsmål finnes flere mulige svar, men at det holder med ett ord.

Skåring: 1–0.

	Har du et ord for:	Eksempler på responser	Skåre:
1.	Noe som beskytter oss mot regn?	Paraply, regntøy, sydvest	
2.	En liste over matretter på en restaurant?	Meny, spisekart	
3.	Et bilde som er tatt med kamera?	Fotografi, foto, bilde	
4.	En modell av jordkloden?	Globus	
5.	Det instrumentet som legen bruker når han lytter på hjerte og lunger?	Stetoskop	
6.	En sport der man bruker racket?	Tennis, badminton, squash, bordtennis	
7.	En samtale der partene er uenige?	Krangel, diskusjon, dispuTT, debatt	
8.	Noe en ligger i som henger mellom to trær?	Hengekøye	
9.	En båt der man bruker én åre? (obs trykk på é)	Kano, kajakk	
10.	En bygning der det bor munk eller nonner?	Kloster, tempel	

Samlet skåre: /10

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner) t = antall testledd			
	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Benevning, beskrivelse (t=10)	9 (90 %)	10 (100%)	99%

Fri ordmobilisering på ett minutt

Semantisk ordmobilisering

Fremgangsmåte: «Si så mange dyr du kommer på, på ett minutt. Jeg tar tiden.

Det kan være alle mulige slags dyr (på gården, i skogen og i jungelen).»

Vær sikker på at oppgaven er forstått før dere begynner. Ikke gi hjelp underveis.

Fremgangsmåte: «Si så mange yrker du kommer på, på ett minutt.»

Fonologisk ordmobilisering

Fremgangsmåte: «Si så mange navn du kan komme på som begynner med S, på ett minutt.

Det kan være både gutte- og jentenavn.»

Fri ordmobilisering på tid	Antall (sett strek)	Strategi/kommentarer	Skåre
1. Dyr			
2. Yrker			
3. Navn på S			

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)			
	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Ordmobilisering, dyr	15	38	25,8
Ordmobilisering, yrker	13	32	20
Ordmobilisering, navn på S	7	25	13,7

Beskrivelse av situasjonsbilde

Materiell: Et situasjonsbilde (Krise på kjøkkenet).

Fremgangsmåte: «Se godt på dette bildet. Kan du fortelle meg hva som skjer på bildet?»

- Gir en grei beskrivelse av hele krisesituasjonen, og god kvalitet på ordvalg, setningsbygging o.l.
- Henger seg opp i detaljer, gjentar seg selv, begrenset ordforråd, grammatiske problemer o.l.
- Er avhengig av spørsmål, hjelp til å komme i gang, få hjelp til å oppdage alt som skjer o.l.

Kommentarer:

Denne deltesten er ikke prøvd ut i vår normering, men om en ønsker å vite mer om hvordan en kan skåre bildebeskrivelser, så har Lind og kolleger skrevet om dette i Norsk Tidsskrift for logoped i 2016 og 2017 (Lind, Haaland-Johansen, Knoph og Røste, 2016; Lind, Røste, Haaland-Johansen, Knoph & Jensen, 2017).

Definisjoner

Fremgangsmåte: «Nå skal du forklare noen ord for meg. Du skal ikke bruke eksempler. Tenk deg at jeg ikke vet noe om ordet».

Skåring: 1–0. Se under for hva godkjente responser må inneholde. Øvrige definisjoner er upresise, og gir ikke skåre.

Hva er	Respons må inneholde	Skåre
1. Premiere (subst)	Første gang, første visning av et stykke/kunstverk, kulturell begivenhet	
2. Konkurrans	To eller flere, kappes/kjemper om å bli best/vinne	
3. Eksamen	En avsluttende prøve/test på noe du har lært	
4. Gjeld	Noe/penger en skylder/har lånt	
5. Konferanse	Møte mellom mennesker som utveksler kunnskap/møtes over et felles tema	
6. Spontan	Gjøre noe uten å ha tenkt så mye gjennom det på forhånd, være impulsiv, plutselig	
7. Fantasi	Noe uten rot i virkeligheten, evne til å forestille seg noe, være kreativ	

Samlet skåre: /7

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)
t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Definisjoner (t=7)	3 (43%)	7 (100%)	89%

Formulering av resonnementer

Fremgangsmåte: «Nå vil jeg du skal forklare noen utsagn for meg. Kan du forklare hvorfor...?»

Skåring: 1–0. Se under for hva godkjente responser må inneholde. Øvrige definisjoner er upresise, og gir ikke skåre.

Kan du forklare hvorfor:	Respons må inneholde	Skåre
1. ... man må skifte til vinterdekk på bilen?	Veigrep, sikkerhet, sesong/forhold endrer seg, årstid	
2. ... man setter sikkerhetslås på døren?	Ekstra sikring av døren/hindre at noen kommer inn	
3. ... man bør spare på strømmen?	Penger og/eller energi	
4. ... man må ha røykvarsler?	Oppdage/varsle brann, røykutvikling	
Samlet skåre:		/4

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)
t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Formulering av resonnementer (t=4)	3 (75%)	4 (100%)	96%

Reversering av spørsmål og svar

Fremgangsmåte: «Nå vil jeg at du skal lage spørsmål til mine svar. Hvis jeg for eksempel svarer «Takk, bare bra», hva kan du ha spurt meg om da?»

Presisere på nytt om testpersonen ikke formulerer spørsmål.

Skåring: 1–0. Respons må være formulert som spørsmål for å gi skåre.

Svar	Kommentarer	Skåre
1. Takk, bare bra.		
2. Jeg har fire barn.		
3. Jeg vil heller se en film.		
4. Jeg har aldri sett noe penere!		
5. Det var ikke noe alvorlig.		
Samlet skåre:		/5

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)
t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Reversering spørsmål og svar (t=5)	3 (60%)	5 (100%)	97%

Forståelse

Forståelse av flerleddede instruksjoner

Fremgangsmåte: «Nå skal jeg be deg om å utføre noen handlinger. Prøv å gjøre akkurat som jeg ber deg om». Instruksjonen må gis i sin helhet før handling utføres. Den kan gjentas i sin helhet én gang.

Skåring: 1–0.

Instruksjoner	Kommentarer	Skåre
1. Legg venstre hånd på høyre skulder.		
2. Først skal du lukke øynene, så skal du bøye hodet og så skal du rekke en hånd i været.		
3. Rist på hodet, se i taket, vink og tell til tre.		
4. På dette arket tegner du tre firkanter etter hverandre. I den første tegner du en sirkel. I den andre tegner du en strek. I den siste tegner du fem prikker.		

Samlet skåre: /4

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)

t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Forståelse av flerleddede instruksjoner ord (t=4)	3 (75%)	4 (100%)	98%

Forståelse av komplekse grammatiske/semantiske konstruksjoner

Fremgangsmåte: «Jeg skal spørre deg om noe du godt ved svaret på. Tenk deg om før du svarer».

Presenter de oppgavene pasienten eventuelt svarer feil på skriftlig i etterkant.

Skåring: 1–0.

Konstruksjon	Skåre (muntlig presentasjon)
1. Er en mus større enn en katt?	
2. Er ti minutter mer enn et kvarter?	
3. Er 14.mai senere på året enn 14. april?	
4. Er det mindre vann i en elv enn i en bekk?	
5. Er to og en halv centimeter mindre enn halvparten av fem centimeter?	
6. Er natten mørkere om sommeren enn om vinteren?	
7. Feires nyttårsaften tidligere på året enn julaften?	
8. Jon er lavere enn Pål. Er Pål høyest?	
9. Tore ble hentet av Petter. Hvem ble hentet?	
10. Etter at Liv hadde lagt barna leste hun avisen. Hva gjorde hun først?	
11. Før Kari spiste frokost, gikk hun en lang tur. Hva gjorde hun først?	
12. Den unge piken ble presentert for tanten fra Amerika. Hvem ble presentert?	
13. Er min mors far den samme som min fars mor?	
14. Hvilket slektsforhold har min søster til mine barn?	
15. Hvilket familieforhold har jeg til min brors kone?	

Samlet skåre muntlig presentasjon: /15

Behov for skriftlig presentasjon: ja/nei

Samlet skåre skriftlig presentasjon: /15

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)

t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Forståelse av komplekse setninger (t=15)	13 (87%)	15 (100%)	98%

Forståelse av metaforer

Fremgangsmåte: «Nå får du presentert noen uttrykk, som du skal prøve å forklare.
Hva menes med å ... ?»

Skåring: 1–0.

Hva menes med å	Godtatte responser	Skåre
1. Ta beina på nakken?	Løpe fort, skynde seg, komme av gårde, flykte	
2. Ha hjertet i halsen?	Være redd	
3. Sitte på nåler?	Være urolig, anspent, spent, nervøs	
4. Spille annen fiolin?	Komme i annen rekke, bakgrunnen, være den underlegne	
5. Tråkke i salaten?	Gjøre en tabbe, dumme seg ut	
6. Ha is i magen?	Være rolig/avventende/tålmodig/holde hodet kaldt selv i en kritisk situasjon	

Samlet skåre: /6

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)
t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Forståelse av metaforer (t=6)	2 (33%)	6 (100%)	90%

Oppfattelse av ordtak

Fremgangsmåte: «Nå får du presentert noen ordtak, som du skal prøve å forklare betydningen av.
Hva menes med ordtaket...?»

Skåring: 1–0.

Hva menes med ordtaket:	Ordtaket betyr	Skåre
1. Høyt henger de og sure er de	Når du ønsker noe, men ikke kan oppnå det, definerer du det som ikke viktig.	
2. Kast ikke stein når du sitter i glasshus	Ikke kritisere andre for noe du gjør selv.	
3. En fjær kan bli til fem høns	Når en bagatell, som går fra person til person, kan bli til et rykte/en stor sak.	

Samlet skåre: /3

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)
t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Oppfattelse av ordtak (t=3)	0 (0%)	3 (100%)	74%

Oppfattelse av fortelling presentert muntlig:

- Godt gjenfortalt med mange detaljer
- Gjenfortalt med en del detaljer
- Klarer å gjengi flere detaljer når man stiller spørsmål
- Avhengig av å bli stilt spørsmål
- Vansker med å oppfatte teksten

Kommentarer: _____

Høytlesing og leseforståelse

Materiell: Ark med høytlesingstekst
Høytlesing og gjengivelse av tekst

Kvalitet på høytlesing:

- God leseflyt
- God leseflyt, men unøyaktig
- Nølede, hakkete
- Dårlig

Kommentarer: _____

Kvalitet på gjengivelse av tekst:

- Gjenforteller godt, får med detaljer
- Gjenforteller noe upresist, lite detaljer
- Avhengig av å få spørsmål om teksten
- Har ikke oppfattet teksten

Kommentarer: _____

Setningskonstruksjon

Materiell: 4 oppklippede setninger

Fremgangsmåte: «Legg ordkortene i riktig rekkefølge. Det skal bli en fortellende setning. Alle ordene må brukes. Det kan være flere løsninger, men innholdet må gi mening».

Skåring: 1–0.

		Kommentarer (raskt/strever/klarer ikke)	Skåre
1.	Lise tok bollene ut av ovnen.		
2.	Jeg har skrevet et brev til kameraten min.		
3.	Dette var fin bilkjøring, sa sjåførlæreren fornøyd.		
4.	Før jeg reiste til Hellas i vinterferien, leverte jeg katten på kattepensjonat.		

Samlet skåre: /4

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner) t= antall testledd			
	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Setningskonstruksjon	2 (50%)	4 (100%)	96%

Gjøre setninger bedre

Materiell: Ark med 4 setninger

Fremgangsmåte: Gi arket til pasienten og si: «Gjør disse setningene bedre».

Det er ikke tillatt å legge til eller bøyne ord. I noen setninger må ord strykes for at setninger skal bli bedre (Setning 2 og 4).

Skåring: 1–0.

	Kommentarer	Skåre
1.	Kari laget middag til kjæresten som smakte herlig.	
2.	Ola fant en tom lommebok uten penger.	
3.	Fordi mannen var syk kom han derfor ikke på jobben.	
4.	Lise fikk nye ski til jul av sin far med stålskanter.	

Samlet skåre: /4

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)

t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Gjøre setninger bedre (t=15)	2 (50%)	4 (100%)	97%

Forståelse av setninger med to betydninger.

Materiell: Ark med 3 setninger

Fremgangsmåte: Gi arket til pasienten og si: «Disse setningene kan oppfattes på flere måter. Hvordan kan de oppfattes på flere måter?»

Skåring: 1–0. Må ha med begge betydninger for å få skåre.

	Betydninger	Skåre
1.	Han hadde ikke prøvd skiene før i år. 1. Første gang i livet 2. Ikke prøvd skiene denne sesongen	
2.	Gunnar sa til sin bror at han skulle kjøpe is. 1. Gunnar skulle kjøpe is 2. Broren skulle kjøpe is	
3.	Tom liker Kari bedre enn Per. 1. Tom liker Kari bedre enn Per liker Kari. 2. Tom liker Kari bedre enn han liker Per.	

Samlet skåre: /3

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)

t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Forståelse av setninger med to betydninger (t=3)	0 (0%)	3 (100%)	75%

Skriving

Eget navn og adresse

Fremgangsmåte: «Skriv navnet ditt og adressen din».

Oppgave	Riktig	Nesten riktig	Klarer ikke
Navn			
Adresse			

Kommentarer: _____

Diktat ord og setninger

Fremgangsmåte, ord: «Du skal nå skrive noen ord etter diktat».

Det er lov å gjenta ordet en gang.

Skåring: 1–0.

Diktatord	Respons	Skåre
1. Radio		
2. Flaske		
3. Gjerrig		
4. Sjokk		
5. Telefonkatalog		
6. Kringkastingssjef		
7. Familierådgivning		

Samlet skåre: /7

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)

t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Diktat ord og setninger (t=7)	6 (86%)	7 (100%)	98%

Fremgangsmåte, setninger: «Du skal nå skrive noen setninger etter diktat. Vent til jeg har sagt hele setningen før du begynner å skrive». Det er lov å gjenta setningen i sin helhet en gang.

Skåring: 1–0.

Diktat-setninger	Kommentarer	Skåre
1. Bystyret hadde et viktig møte i går kveld.		
2. I bokhandelen kjøpte hun en kriminalroman, brevpapir og en god kulepenn.		

Samlet skåre: /2

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)

t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Forståelse av komplekse setninger (t=2)	1 (50%)	2 (100%)	94%

Skriftlig formulering av setning med oppgitte ord

Fremgangsmåte: «Du får nå to ord som du skal bruke i en setning. Ordene kan bøyes».

Skåring: 1–0.

Oppgitte ord	Respons	Skåre
1. Bil, bensin		
2. Middag, ringte		
3. Tre, katt		

Samlet skåre: /3

Deskriptiv statistikk (60 kontrollpersoner)

t= antall testledd

	Minimumsskåre	Maksimumsskåre	Gjennomsnitt
Skriftlig formulering av setning med oppgitte ord (t=3)	2 (67%)	3 (100%)	99%

Regning

Bruk oppgavearket til å notere på.